

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1704

av **Jan Lindholm (MP)**

Hållbara materialflöden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av modernisering och ständig uppdatering av regler för hållbara materialflöden och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Uppdelningen i ändliga och förnybara resurser och material är central för ett hållbart samhälle och en hållbar ekonomi. De förnybara materialen och resurserna kräver att vi människor vårdar ekosystemen, att vi inte gör för stora ingrepp i geologiska och hydrologiska system, att vi bevarar den biologiska mångfalden såväl på land som i haven samt förmodligen en hel del övrig hänsyn.

De ändliga resurserna och materialen är just ändliga och vi kan därför inte räkna med dem som förutsättningar för vårt samhällsbygge för evigt. Vad vi kan göra är att hushålla med dem så långt möjligt. Begreppen för det har varierat över tid. På 1970-talet talade vi om återanvändning, återbruk och återvinning som mantra för hur vården av ändliga resurser skulle organiseras för att ge våra barn och barnbarn bästa möjliga förutsättningar för att kunna leva ett bra liv. Kretsloppsekonomi användes som begrepp på 1990-talet och idag är begreppet cirkulär ekonomi populärt.

Motivering

Nuvärdet av det avfall som har potential att fungera som resurs har olika värde beroende på vilket perspektiv man anlägger. Marknadsvärdet är nästan ett nuvärde medan det samhällsvärde man kan försöka påvisa är betydligt mer långsiktigt.

När tydliga politiska signaler pekar mot en ökad användning av återvunnet material så stiger marknadsvärdet. Politiska signaler kan på det viset stimulera olika aktörer att börja tänka mer långsiktigt och se affärsmöjligheter i det som tidigare varit mest ett problem att lösa till lägsta kostnad.

En av de största avfallsströmmarna i landet är den som kan kopplas till byggandet. På den marknaden finns det ett mindre antal mycket stora aktörer som borde kunna fronta när det gäller utveckling av väl fungerande materialflöden.

I handeln står 13 kedjor för ungefär hälften av omsättningen och då troligen även ungefärligen för hälften av det totala materialflödet i handeln. Även här finns förutsättningar för att de stora bör kunna gå före med att utveckla hållbara kedjor.

Vi har sedan lång tid materialbolag med ansvar för olika grupper av material som gjort sitt och klassas som förbrukat hos användarna oavsett om dessa är konsumenter, företag eller andra. Tyvärr finns det brister i dessa verksamheter och mycket går en kort väg till deponi eller förbränning. Materialbolagen lägger visserligen en del pengar på forskning och utveckling för att försöka förbättra sina hanteringskedjor. Målet är dock oftast i första hand att minska kostnaderna och inte att öka materialens potential för återanvändning, återbruk eller återvinning. Andelen som blir avfall är fortfarande för stor.

Förslag till beslut

Det är hög tid för ett nytt steg på väg mot hållbara materialflöden. Staten bör ta ett initiativ, gärna i form av ett samarbete med näringslivet och självklart med SKL, som är en av de största aktörerna när det gäller materialflöden. En inventering av möjliga åtgärder som kan kräva en del forskningsinsatser bör föregå framtagandet av nya system och regelverk. Utvecklingen av nya material och även förändringen av hur gamla material används går fortare än någonsin. Det är därför viktigt att ett nytt regelverk och nya system är flexibla och anpassningsbara till dessa förändringar. Kanske skulle en partssammansatt kommitté kunna ha en roll som ansvarig för löpande uppdateringar och klassningar av såväl hanteringsregler/-former som eventuella behov av förändrade ansvarsförhållanden.

Riksdagen bör mot bakgrund av det anförda uppmana regeringen att sätta igång ett arbete med målet att så som beskrivs angripa behovet av åtgärder för att utveckla mer hållbara materialflöden för alla material. Särskild vikt bör läggas på material som klassas som ändliga eftersom dessa troligen är de som i framtiden kommer att betraktas som mest eftertraktade.

Jan Lindholm (MP)